

Van werkzame interventies naar werkzame elementen

J. H. Raat

© Bohn Stafleu van Loghum 2016

Het Tijdschrift voor Jeugdgezondheidszorg draagt bij aan het evalueren en het implementeren van interventies voor kinderen en ouders. Zorgvuldig ontwikkelde, theoretisch onderbouwde en effectieve interventies worden opgenomen in de databank effectieve jeugdinterventies van het Nederlands Jeugdinstituut (NJI). Deze interventies kunnen worden opgenomen in Richtlijnen Jeugdgezondheidszorg.

De NJI-databank effectieve jeugdinterventies is een groot succes. Er zijn meer dan 200 jeugdinterventies in opgenomen en het aantal stijgt snel. De databank dwingt tot het beter beschrijven van interventies en geeft aan waar de materialen te verkrijgen zijn (eigenaarschap). Een kanttekening is dat de meeste interventies nog steeds het niveau 'theoretisch goed onderbouwd' hebben, en (nog) niet 'bewezen effectief'.

Het aantal beschreven interventies neemt zo snel toe, dat het onmogelijk wordt om alle interventies uitgebreid te onderzoeken. Ook wordt het voor de gebruikers steeds moeilijker om te kiezen. Als de databank blijft groeien in het huidige tempo, is het over een tijdje onwerkbaar. Op initiatief van ZonMw is daarom in 2015 een nieuwe aanpak gepromoot: het zoeken naar de 'werkzame elementen' binnen effectieve programma's. Susan Michie is een van de auteurs die hier de afgelopen tien jaar aandacht aan hebben besteed [1].

In 2015 liet ZonMw 6 voorstudies (alle interventies in de databank werden opgedeeld in 6 thema's

uitvoeren om na te gaan hoe de effectieve elementen binnen de Nederlandse jeugdinterventies kunnen worden vastgesteld. In 2016 zijn de 6 projecten echt van start gegaan. Het is de bedoeling om het grote aantal, elkaar deels overlappende, interventies in te dikken. Dat zou kunnen door een aantal kerninterventies aan te wijzen. Maar revolutionairder is om op basis van de bestaande interventies effectieve modules vast te stellen (*open source*), die op basis van de situatie/problematiek van een kind/gezin kunnen worden gecombineerd tot een effectieve interventie-op-maat. Er zou dan een databank van effectieve modules kunnen komen; plus een diagnostische tool om de situatie/problematiek in kaart te brengen; plus een beslismodel dat aangeeft welke combinaties in welke situaties naar verwachting het meest effectief zijn.

Zo ver is het nog niet, maar er is al een flinke stap in deze richting gezet. Ik denk dat ons tijdschrift daarin de komende tijd zal meegaan: *What works and how*. In dit nummer aandacht voor vaccins, een speciaal type interventie waar van oudsher aandacht is voor de samenstellende onderdelen. Verder een artikel over Target Word, een interventie gericht op het stimuleren van de taalontwikkeling, waarbij het denkmodel van Susan Michie in de toekomst kan worden toegepast.

Veel leesplezier!

Hein Raat

Literatuur

1. Michie S. What works and how? Designing more effective interventions needs answers to both questions. *Addiction* 2008;103:886–7.

J. H. Raat (✉)
Afdeling Public Health, Erasmus MC, Rotterdam, Nederland
h.raat@erasmusmc.nl